

Ministerie van Veiligheid en Justitie

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

**Directoraat-Generaal
Preventie, Jeugd en
Sancties**
Directie Justitieel Jeugdbeleid
Schedeldoekshaven 100
2511 EX Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/venj
Contactpersoon
T 070 370 69 73
F 070 370 79 75

Datum 22 juni 2011
Onderwerp Verslag van een schriftelijk overleg over de aanpak van huiselijk geweld

Ons kenmerk
5691698

Bijlagen
1

*Bij beantwoording de datum
en ons kenmerk vermelden.
Wilt u slechts één zaak in uw
brief behandelen.*

Huiselijk geweld is een ernstige en veelvoorkomende vorm van geweld. Het kabinet zet dan ook in op een stevige aanpak van dit probleem. Het huisverbod is daarbij een onmisbaar instrument. Het stemt mij tevreden dat u de zienswijze deelt dat het huisverbod een toegevoegde waarde heeft in de aanpak van huiselijk geweld. Hieronder ga ik, mede namens de Staatssecretaris van VWS, eerst in op de verantwoordelijkheidsverdeling bij de Wet tijdelijk huisverbod (Wth) en op diverse vragen die betrekking hebben op de uniformiteit in de uitvoering van deze wet. Vervolgens zal ik per thema uw vragen beantwoorden.

Verantwoordelijkheidsverdeling

Met de Wth heeft de burgemeester een nieuwe bevoegdheid gekregen: de verantwoordelijkheid voor de uitvoering van het huisverbod ligt bij hem/haar. De controle op de toepassing van het huisverbod ligt bij de gemeenteraad van de betreffende gemeente. Het Rijk heeft een adequaat instrumentarium en financiële middelen ter beschikking gesteld.

Het CDA vraagt om meer druk richting gemeenten en andere uitvoeringsinstanties om verbeteringen in de uitvoering van de Wth tot stand te brengen. Zowel het ministerie van Veiligheid en Justitie als het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) hebben voor de uitvoering van de Wth bedragen ter beschikking gesteld via het gemeentefonds. Hiermee kunnen gemeenten naar eigen inzicht binnen de gemeentelijke begroting prioriteiten stellen. Hoewel er geen sprake is van een sturingsrelatie vanuit het Rijk kan ik uiteraard wel punten die uit de procesevaluatie naar voren zijn gekomen onder de aandacht van gemeenten brengen. Zo heb ik de in mijn brief van 14 februari jongstleden¹ genoemde punten in een bestuurlijk overleg met de VNG aan de orde gesteld². Daarnaast zal ik binnenkort een brief aan alle gemeenten sturen. De VNG zal hier op haar website tevens aandacht aan besteden.

¹ Tweede Kamer, vergaderjaar 2010-2011, 28345, nr. 112.

² Het betreft hier het belang van een zorgvuldige registratie en informatieoverdracht, de mogelijkheid om de hulpverlening een bijdrage te laten leveren aan het invullen van het

De leden van de D66-fractie vragen naar de rolverdeling tussen de burgemeester en de gemeente aan de ene kant en de politie aan de andere kant en naar de verantwoordelijkheid van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties hierin.

Bij huiselijk geweld gaat het om een bevoegdheid in het kader van de lokale veiligheidszorg, welke primair bestuurlijk van aard is. Bij de voorbereiding van de Wth is ervoor gekozen om de politie in te zetten bij de eerstelijns uitvoering van de wet. Hier is voor gekozen omdat de politieorganisatie als enige in staat is om 24 uur per dag, 7 dagen per week landelijk dekkend op te treden in dreigende of acute geweldssituaties. De verantwoordelijkheid van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties bij de uitvoering van de wet is beperkt; het lokale bestuur is verantwoordelijk voor de uitvoering van de wet.

Datum
22 juni 2011

Ons kenmerk
5691698

Uniformiteit

Diverse fracties hebben vragen gesteld die betrekking hebben op de uniformiteit bij het toepassen van het huisverbod.

De leden van de PvdA-fractie merken op dat de regio waar iemand woont van invloed is op de kans om met een huisverbod te maken te krijgen; zij zijn van mening dat verschillen in de uitvoering van de Wth niet tot rechtsongelijkheid mogen leiden.

In aanvulling op hetgeen ik hierboven heb aangegeven ten aanzien van de verantwoordelijkheidsverdeling bij de uitvoering van het huisverbod merk ik het volgende op. Om de uniformiteit te bevorderen is destijds door het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties een handreiking opgesteld voor burgemeesters, alsmede een uitvoeringsadvies dat zich richt op gemeenten en ketenpartners. Bovendien moet bij het opleggen van een huisverbod een risicotaxatie-instrument huiselijk geweld (RiHG) worden ingevuld. De handreiking, het uitvoeringsadvies en het RiHG dragen bij aan een uniforme besluitvorming. Echter, gemeenten maken hun eigen beleid; dat betekent dat er verschillen kunnen bestaan in de toepassing van het instrument huisverbod. De Wth verschilt hierin niet van andere wetten waarbij de verantwoordelijkheid voor de uitvoering op lokaal niveau is belegd.

De VVD vraagt om een toelichting op het gebrek aan uniformiteit als het gaat om de mandatering van burgemeesters en wil weten wat de consequenties hiervan zijn.

De Wth biedt burgemeesters de mogelijkheid de bevoegdheid tot het opleggen van een huisverbod te mandateren aan de hulpofficier van justitie. Dit kan op twee manieren: ondertekeningsmandaat dan wel beslissingsmandaat. Hierbij merk ik op dat binnen vrijwel alle politieregio's gekozen is voor uniformiteit in mandatering in die regio. Hier doet zich dus geen probleem voor.

risicotaxatie-instrument, het systeemgesprek als goed voorbeeld en het belang van melding van overtreding van het huisverbod.

Datum
22 juni 2011

Ons kenmerk
5691698

De VVD vraagt op basis waarvan gemeenten kunnen kiezen om al dan niet 24-
uurshulpverlening in te zetten.

Er zijn gemeenten die er voor kiezen om bij huisverboden die 's nachts worden
opgelegd de hulpverlening 's ochtends in te zetten. Hierbij speelt het
kostenaspect een rol en het feit dat hulpverlening in de nachtelijke uren heel
lastig is te organiseren. Het is aan gemeenten hiertoe de afweging te maken.

De leden van de SP-fractie vragen of alle gemeenten inmiddels het huisverbod
toepassen. De SP vraagt vervolgens of alle gemeenten op dit gebied beleid
hebben, of daarbij ook in alle gemeenten de politie en de hulpverleners zijn
betrokken en of in alle gemeenten goede afspraken tussen de politie en het SHG
bestaan.

Mede op basis van de procesevaluatie van de Wth, waaruit blijkt dat de uitvoering
van deze wet goed geworteld is in de betrokken organisaties, trek ik de conclusie
dat de implementatie goed is verlopen.

Dit blijkt ook uit het feit dat het huisverbod veelvuldig en in toenemende mate
wordt toegepast. Dit is niet goed voorstelbaar zonder dat gemeenten hiervoor
beleid hebben ontwikkeld. Ook leid ik uit de toepassingspraktijk af dat gemeenten
goede afspraken hebben gemaakt met de ketenpartners, omdat de uitvoering van
het huisverbod niet kan plaatsvinden zonder de inspanningen van de politie en de
hulpverlening.

Het toenmalig ministerie van Justitie heeft in 2009 een modelaanpak huiselijk
geweld laten ontwikkelen, die gemeenten een handreiking biedt bij het opzetten,
inrichten en uitbouwen van het beleid ter preventie en bestrijding van huiselijk
geweld. De mogelijkheden die de Wth biedt zijn in deze aanpak verwerkt.

De SP vraagt tevens welke gemeenten nog niet of nauwelijks gebruik maken van
de Wth. Voor een overzicht van het aantal opgelegde huisverboden per
politieregio verwijs ik naar de bij deze brief gevoegde bijlage.

Samenloop huisverbod met strafrechtelijk traject

De Wth voorziet in de mogelijkheid een huisverbod op te leggen aan degenen van
wie een dreiging van huiselijk geweld uitgaat. Daarmee kan van overheidswege
worden opgetreden, ook indien er (nog) geen (aantoonbare) strafbare feiten zijn
gepleegd. Uit de procesevaluatie blijkt echter dat het huisverbod overwegend in
combinatie met strafrechtelijke trajecten wordt opgelegd en nauwelijks in
situaties waarin de politie voorheen (in het geheel) niet kon optreden. In die zin
wordt het huisverbod dus nauwelijks preventief ingezet. Een belangrijke oorzaak
hiervoor is, aldus de evaluatie, de omstandigheid dat het huisverbodtraject vaak
start bij de politie; er is een melding van een incident bij de politie
binnengekomen die aanleiding geeft om een huisverbod op te leggen (en dus
vaak gelijktijdig een strafrechtelijk traject in te zetten).

De leden van de VVD-fractie willen weten of ik het voornemen van de
Staatssecretaris van VWS om het Steunpunt huiselijk geweld (SHG) wettelijk vast
te leggen, voldoende acht als het gaat om een meer preventieve inzet. Zowel de
VVD- als de PvdA-fractie vragen of overwogen wordt om melding van dreigende
situaties aan de burgemeester of politie mogelijk te maken door bijvoorbeeld
Bureau Jeugdzorg of maatschappelijk werk.

In de beleidsreactie op de procesevaluatie van 14 februari 2011 is geconstateerd
dat de oorzaak van de hoge samenloop van het huisverbod met het strafrecht is
dat de politie beginpunt is van het traject. Dan zijn situaties al vaak ernstig uit de

hand gelopen. Juist door het in de Wet verplichte meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling vastleggen van de rol van het SHG als meldpunt willen de Staatssecretaris van VWS en ik bevorderen dat situaties eerder worden gemeld, nog voordat zij ernstig uit de hand lopen. Vervolgens kan, waar nodig, een huisverbod worden ingezet. Instellingen, zoals Bureau Jeugdzorg of het maatschappelijk werk, kunnen een dreigende situatie aan de politie melden.

**Directoraat-Generaal
Preventie, Jeugd en
Sancties**
Directie Justitieel Jeugdbeleid

Datum
22 juni 2011

Ons kenmerk
5691698

Er lijkt een spanningsveld te bestaan tussen het preventief opleggen van huisverboden en de formulering van artikel 2, eerste lid van de Wth. Dit artikel vermeldt dat de burgemeester een huisverbod kan opleggen indien uit feiten of omstandigheden blijkt dat de aanwezigheid van een persoon in de woning ernstig en *onmiddellijk* gevaar oplevert voor de veiligheid van anderen. De formulering van dit artikel kan de burgemeester cq hulpofficier van justitie belemmeren een huisverbod op te leggen in situaties waarin (nog) geen sprake is van geweld. Bovendien is er jurisprudentie bekend waarin het preventief opgelegde huisverbod geen stand hield in de beroepsprocedure. Dit spanningsveld wordt meegenomen in de effectevaluatie van de Wet tijdelijk huisverbod.

In mijn brief van 14 februari heb ik toegezegd bijeenkomsten voor gemeenten te organiseren waarin goede praktijkvoorbeelden kunnen worden uitgewisseld. Om de preventieve inzet van het huisverbod te bevorderen zullen de Staatssecretaris van VWS en ik, in samenwerking met de VNG, dit onderwerp daarin aan de orde laten komen. De bijeenkomsten zullen worden gecombineerd met de door de Staatssecretaris van VWS toezegde bijeenkomsten over het huisverbod bij ouderenmishandeling³. Tevens zal hierin aandacht worden besteed aan kindermishandeling en de inzet van het huisverbod daarbij. Op basis van de uitkomsten van deze bijeenkomsten gaan we na of verdere acties nodig zijn.

De leden van de D66-fractie vragen om een nadere toelichting op de beoogde rol van het SHG en hoe de SHG's aan de benodigde informatie en/of gegevens dienen te komen om te kunnen vaststellen of er sprake is van huiselijk geweld. In de voorgenomen Wet verplichte meldcode wordt geregeld dat de SHG's meldpunten worden. Zij krijgen daarmee de bevoegdheid om meldingen van huiselijk geweld te registreren en op basis daarvan toeleiding naar hulp te organiseren voor het slachtoffer en de dader. Professionals weten waar ze terecht kunnen voor advies of het melden van huiselijk geweld. In het voorstel tot wet dat binnenkort naar uw Kamer wordt gestuurd, wordt dit verder uitgewerkt en toegelicht.

De leden van de VVD-fractie vragen of ik het wenselijk acht het huisverbod op te leggen in situaties waarbij uitsluitend sprake is van psychisch geweld of geestelijke mishandeling.

Psychische vormen van geweld, zoals belaging en bedreiging, vallen onder de definitie van huiselijk geweld. De Wth sluit niet uit dat een huisverbod wordt opgelegd wegens 'uitsluitend' psychisch geweld of geestelijke mishandeling. Het huisverbod vind ik van toegevoegde waarde in de aanpak van huiselijk geweld en ik pleit er dan ook voor dit instrument waar nodig in te zetten, ook in

³ Actieplan 'Ouderen in veilige handen', 30 maart 2011.

geval van psychisch huiselijk geweld. Het is echter evident dat de bewijslast hierbij in veel gevallen moeilijker zal zijn dan bij lichamelijk geweld.

**Directoraat-Generaal
Preventie, Jeugd en
Sancties**
Directie Justitieel Jeugdbeleid

Hulpverlening/financiën

De leden van de PvdA-fractie vragen op welke wijze bewerkstelligd wordt dat adequate hulpverlening aan alle betrokkenen op zo kort mogelijke termijn beschikbaar komt. Ook willen zij weten wat gedaan wordt om de wachtlijsten aan te pakken die bestaan in de tweedelijns hulpverlening. Voorts vragen zij welk budget op dit moment ter beschikking wordt gesteld voor de hulpverlening aan slachtoffers en plegers van huiselijk geweld. Zij vragen of het budget wordt vergroot met het oog op de genoemde capaciteitsproblemen. Ook de leden van de VVD- en CDA-fractie hebben vragen gesteld over de financiering van het huisverbod. De leden van de SP hebben eveneens gevraagd naar de wachtlijsten en de capaciteit bij de hulpverlening.

Datum
22 juni 2011

Ons kenmerk
5691698

Naar aanleiding van deze vragen merk ik het volgende op. Door het ministerie van VWS is al eerder extra geïnvesteerd in de hulpverlening bij huiselijk geweld, dus ook voor het huisverbod. Er is vanaf 2009 structureel aan de centrumgemeenten vrouwenopvang € 10 miljoen beschikbaar gesteld voor de versterking van de SHG's en € 8,6 miljoen voor crisisinterventie (mede in verband met het huisverbod), opvang van de uithuisgeplaatste en hulpverlening ná het huisverbod aan slachtoffers en plegers. De Staatssecretaris van VWS zal uw Kamer over haar extra investeringen (ook ten behoeve van het huisverbod) in het kader van haar aanpak van hulpverlening bij geweld in afhankelijkheidsrelaties rond de zomer van dit jaar informeren.

Naast deze extra financiële impulsen valt de hulpverlening na het huisverbod (en bij huiselijk geweld in het algemeen) onder de reguliere financiering vanuit de gemeente, de provincie, de zorgverzekeringswet of de AWBZ. Bij deze hulpverlening na het huisverbod gaat het om een ketenaanpak, onder regie van gemeenten, waarbij veel verschillende partijen betrokken zijn, zoals het maatschappelijk werk, jeugdzorg, GGZ-instellingen, verslavingszorg en reclassering. Van belang zijn dan de volgende zaken:

- Sluit het aanbod aan bij de behoefte van de uithuisgeplaatste, de achterblijver en de eventuele kinderen?
- Hoe wordt er in de ketenaanpak omgegaan met wachtlijsten?

De Staatssecretaris van VWS zal met VNG, centrumgemeenten, de MOgroep, Reclassering Nederland, Jeugdzorg, GGZ Nederland en de forensische zorg afspraken maken hoe de aansluiting van de hulpverlening na het huisverbod te verbeteren (op basis van uitkomsten van de procesevaluatie). Daarbij is het van belang het moment van crisis en de daaraan gekoppelde ontvankelijkheid voor hulp bij de pleger / uithuisgeplaatste vast te houden, ook na het huisverbod. De te maken afspraken met partijen zullen ook gaan over de termijn waarbinnen de uithuisgeplaatste een hulpverleningstraject moet krijgen, om de pleger niet uit het zicht te verliezen.

De vraag van de leden van de SP-fractie of het doel, namelijk het beëindigen van het geweld, wordt gehaald, in hoeveel gevallen en hoe dat wordt gemeten, wordt beantwoord door de effectevaluatie van de wet. In deze evaluatie wordt nagegaan of de wet effectief is in het verminderen c.q. het beëindigen van huiselijk geweld

en of deze situatie een jaar na het huisverbod hetzelfde is gebleven. De evaluatie start dit jaar. U ontvangt deze in 2014, zoals in de Wth staat vermeld.

**Directoraat-Generaal
Preventie, Jeugd en
Sancties**
Directie Justitieel Jeugdbeleid

De SP- en VVD-fractie vragen naar de hulpverlening aan daders na het huisverbod.

Datum
22 juni 2011

Het is niet mogelijk om volwassenen in het bestuursrechtelijk kader van de Wth te verplichten hulp te accepteren. Hulpverleners doen hun uiterste best om daders te overtuigen van de noodzaak van hulpverlening en hebben daarvoor verschillende motivatietechnieken. Zoals hierboven aangegeven zal in het overleg met partijen afgesproken worden binnen welke termijn de uithuisgeplaatste een hulpverleningstraject moet krijgen. Daarnaast zal in de effectevaluatie worden onderzocht hoe (effectief) het hulpverleningstraject is verlopen vanaf het moment van opleggen van het huisverbod.

Ons kenmerk
5691698

Diverse fracties hebben gevraagd naar de systeemaanpak, waarbij de hulpverlening aan alle leden van het gezin/ het 'systeem' (slachtoffers, daders en eventuele kinderen) samenhangt en op elkaar wordt afgestemd. Bij een systeemaanpak gaat het om het analyseren van de oorzaken van het geweld, de rol van de diverse leden van het systeem in het geweld en oplossingen daarvoor. De realisatie van een systeemaanpak vraagt tijd. Dit komt onder meer omdat het per situatie verschilt hoe de systeemaanpak moet worden georganiseerd en welke hulpverleningsinstellingen daarbij betrokken moeten worden (wat is de hulpvraag en -behoefte?). Een systeemaanpak vraagt verder van de betrokken hulpverleningsinstellingen dat zij hun hulp op elkaar afstemmen, en steeds weer, waar nodig, hun hulpaanbod aanpassen en verbeteren. In het rapport over de procesevaluatie wordt aangegeven dat instellingen het systeemgesprek een goed middel vinden om een systeemaanpak te bereiken. In mijn hierboven genoemde brief aan gemeenten zal ik dit systeemgesprek en de systeemaanpak onder de aandacht brengen.

De leden van de SP-fractie vragen naar trainingen en scholing voor hulpverleners. Ook vraagt deze fractie naar de aandacht voor alcohol- en drugsproblemen in therapieën.

Ik acht een goede scholing van hulpverleners van groot belang. Daarom wordt bijvoorbeeld in het kader van de voorgenomen Wet meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling geïnvesteerd in trainingen. Daarnaast ontwikkelt Movisie een databank waarop hulpverleners effectieve interventies kunnen vinden. Het NJI heeft een dergelijke databank met betrekking tot kinderen. Bij- en nascholing is uiteraard ook een verantwoordelijkheid van de beroepsgroepen zelf. In de hulpverleningstrajecten wordt, waar nodig, aandacht besteed aan alcohol- of drugsproblemen. Er zijn daarvoor verschillende programma's en methodieken. Het is aan het inzicht van de hulpverlening, op basis van de problematiek, of het nodig is om eerst af te kicken en dan de andere problemen aan te pakken of dit gelijktijdig te doen.

De PvdA-fractie heeft aangegeven dat slachtoffers de intensieve wijze waarop zij tijdens het huisverbod worden begeleid en het proces soms als belastend ervaren. Het huisverbod heeft tot doel (verdere escalatie van) huiselijk geweld te voorkomen, onder andere door een afkoelingsperiode te bieden en aan alle betrokkenen op de kortst mogelijke termijn hulp te verlenen. Hulpverlening is cruciaal in het hele traject rondom het huisverbod. Als tijdens de tien dagen die het huisverbod in eerste instantie duurt, geen hulpverlening op gang komt, kan

aan een belangrijk doel van het huisverbod geen invulling worden gegeven. Een intensieve begeleiding is derhalve inherent aan het huisverbod, ook al wordt dat door achterblijvers soms als belastend ervaren.

**Directoraat-Generaal
Preventie, Jeugd en
Sancties**
Directie Justitieel Jeugdbeleid

De PVV-fractie vraagt waarom er niet gekozen wordt voor een eenduidige registratie voor de hulpverlening. Ook hiervoor geldt dat dit primair een lokale verantwoordelijkheid is. Inmiddels heb ik in een bestuurlijk overleg met de VNG aandacht gevraagd voor zorgvuldige registratie en informatieoverdracht. In mijn hierboven genoemde brief aan gemeenten zal ik dit eveneens aan de orde stellen.

Datum
22 juni 2011

Ons kenmerk
5691698

Politie en RiHG

Diverse fracties hebben gevraagd naar de capaciteit bij de politie voor het opleggen van huisverboden.

De politie heeft een landelijk onderzoek laten uitvoeren naar de capaciteit die de politie inzet op het bestrijden van huiselijk geweld. Aanleiding voor dit onderzoek was de perceptie dat het opleggen van het tijdelijk huisverbod veel capaciteit vraagt van het eerste lijns politiewerk. Dit blijkt echter mee te vallen: landelijk betreft dit 14 fte op jaarbasis. Uit het onderzoek blijkt dat de meeste tijd in beslag wordt genomen door het horen van belanghebbenden, de reistijd, de administratie en het faxen. In februari heb ik het actieprogramma 'Minder regels, meer op straat' naar de Kamer gestuurd⁴. Hierin worden onder meer acties beschreven die ervoor moeten zorgen dat de administratieve lasten voor politie afnemen met 25% voor zowel de basispolitiezorg als voor de recherche. Veel maatregelen hebben te maken met het digitaliseren of opruimen van het administratieve proces of met slimmer werken. Via deze lijnen, digitalisering, opruiming en slimmer werken, zal de capaciteitsimpact van de Wth op de bedrijfsvoering van de politie moeten worden verminderd. Op dit moment worden oplossingen dan ook gezocht in de sfeer van spreiding en digitalisering van administratieve lasten (o.a. via diverse online toepassingen en het digitaliseren van formulieren zoals de beschikking en het RiHG).

De VVD vraagt of het aan de orde stellen van de mogelijkheid hulpverleners in te schakelen bij de risicotaxatie in een bestuurlijk overleg met de VNG voldoende effect zal sorteren. Korthedshalve verwijs ik naar hetgeen ik hierboven heb opgemerkt over de verantwoordelijkheidsverdeling tussen Rijk en gemeente; het is aan gemeenten om te kiezen of zij van deze mogelijkheid gebruik willen maken. Ik zal de optie in mijn brief aan gemeenten meenemen.

Ten aanzien van de vraag van de VVD over het natrekken van antecedenten en het weergeven van de aanspreekbaarheid van de pleger merk ik het volgende op. Voor wat betreft de antecedenten wordt standaard gekeken naar registratie in de landelijke database en naar informatie uit het politiesysteem. Het gaat daarbij om registratie met betrekking tot geweld, zeden en wapengerelateerd geweld, en om overige relevante zaken die iets zeggen over de pleger. De vraag naar de aanspreekbaarheid van de pleger is één van de vragen uit het RiHG. Mede op basis van de bevindingen uit het onderzoek naar het RiHG⁵ wordt deze vraag

⁴ Tweede Kamer, vergaderjaar 2010-2011, 29 628, nr. 238

⁵ Tweede Kamer, vergaderjaar 2010-2011, 28 345, nr. 108

aangescherpt met de toevoeging 'ten tijde van het incident'. De subitems bij deze vraag blijken in de praktijk toereikend.

**Directoraat-Generaal
Preventie, Jeugd en
Sancties**
Directie Justitieel Jeugdbeleid

De leden van de VVD-fractie vragen naar de piketdienst en het 's nachts opleggen van huisverboden.

Datum
22 juni 2011

In principe kan er altijd, 24 uur per dag, een huisverbod worden opgelegd. In de Wth is uitdrukkelijk bepaald dat de burgemeester de bevoegdheid tot het opleggen van een huisverbod kan mandateren aan een hulpofficier van justitie. Deze bepaling zegt ook dat hiervoor hulpofficieren van een ander regiokorps kunnen worden ingezet. Op deze wijze wordt er in voorzien dat wanneer in een bepaalde regio slechts enkele hulpofficieren dienst hebben, zij in alle in die regio gelegen gemeenten over een mandaat beschikken. Zo kan er altijd een huisverbod worden opgelegd.

Ons kenmerk
5691698

De PVV vraagt of ook politieambtenaren, middels mandaat, bevoegd gemaakt worden voor het opleggen van een huisverbod.

In de Wth is uitdrukkelijk bepaald dat de burgemeester de bevoegdheid tot het opleggen van een huisverbod kan mandateren aan een hulpofficier van justitie. De wet voorziet er dus reeds in dat politieambtenaren, te weten de hulpofficieren van justitie, via een mandaat een huisverbod kunnen opleggen. Voor zover de PVV beoogt te vragen of ook andere politieambtenaren dan de hulpofficieren van justitie bevoegd gemaakt worden, is mijn antwoord negatief. Het gaat bij het opleggen van een huisverbod om een ingrijpende, vrijheidsbeperkende maatregel. De hulpofficier van justitie heeft op grond van het Wetboek van Strafvordering vergaande bevoegdheden en heeft de nodige deskundigheid en ervaring, zodat in artikel 3, eerste lid, tweede volzin van de Wth is opgenomen dat een ondermandaat van de hulpofficier aan een andere ambtenaar van politie niet mogelijk is.

De leden van de D66-fractie vragen naar de (speciale) opleidingen voor de hulpofficieren van justitie. De nieuwe bevoegdheden die met de Wth zijn ontstaan, zijn destijds meegenomen in de opleiding tot hulpofficier van justitie. Daarnaast is voorzien in scholing van de bestaande hulpofficieren van justitie. Hulpofficieren die ingezet worden voor het huisverbod volgen deze training. Daarnaast hebben sommige politieregio's ervoor gekozen alle hulpofficieren van justitie op te leiden voor het huisverbod.

Kinderen

Zowel de VVD als de PVV vragen naar het gesprek met gemeenten over de toepassing van het huisverbod als alleen kinderen het slachtoffer zijn. Op 4 april jl. hebben VWS en ik samen met de VNG over dit onderwerp met een aantal gemeenten van gedachten gewisseld. Dit was een zinvolle bijeenkomst waarin meer helderheid is verkregen over het toepassen van het huisverbod bij uitsluitend kindermishandeling. Uit dit gesprek is naar voren gekomen dat het huisverbod ook wordt toegepast bij kindermishandeling, maar dat dit niet altijd als zodanig wordt geregistreerd. In vrijwel alle huisverbodzaken waarin kindermishandeling speelde, was er namelijk tevens sprake van partnergeweld. Het huisverbod is in dergelijke zaken opgelegd vanwege het partnergeweld en ook als zodanig geregistreerd. Het huisverbod bij uitsluitend kindermishandeling komt in een enkel geval voor, maar zou als optie wel beter bekend mogen zijn bij de betrokken ketenpartners. Ik zal dit meenemen als aandachtspunt in mijn eerdergenoemde brief aan gemeenten en in de bijeenkomsten met gemeenten.

Een goede ontwikkeling in dit kader is dat Jeugdzorg Nederland (namens BJJ/AMK), de politie en het OM op 12 april jl. een samenwerkingsovereenkomst hebben ondertekend voor gebruik van het protocol 'meldingen kindermishandeling'. Het protocol omvat samenwerkingsafspraken inzake het doen van een melding van ernstige (vermoedens van) kindermishandeling vanuit BJJ/AMK bij de politie. BJJ/AMK zal bij zaken van kindermishandeling standaard beoordelen of melding bij de politie nodig is. Voor de melding bij de politie wordt gewerkt met een landelijk meldformulier. De politie voert vervolgens in nauw contact met het OM actief opsporingsbeleid uit. Dit biedt kansen voor het verbeteren en het vergroten van het aantal meldingen vanuit BJJ/AMK richting de politie en kan daardoor leiden tot meer opsporingsonderzoeken, maar ook tot meer huisverboden bij uitsluitend kindermishandeling.

Het uitgangspunt blijft het belang van het kind: in de afweging welk instrument bij kindermishandeling het beste ingeschakeld kan worden, moet het kind centraal staan. Het huisverbod kan, vanwege de snelheid waarmee het opgelegd kan worden, het schokeffect dat het bij de uithuisgeplaatste teweeg brengt en de normstelling die ervan uitgaat, een goede optie zijn. Aan de andere kant kan het huisverbod een kind in een loyaliteitsconflict jegens de uithuisgeplaatste en achterblijvende ouder brengen. Het kind kan de schuld krijgen van het huisverbod. Het kan ook zo zijn dat de achterblijvende ouder de kindermishandeling door de uithuisgeplaatste heeft toegelaten, zodat de veiligheid van het kind misschien niet gebaat is bij het in huis achterblijven met de achterblijvende ouder. Ter bescherming van het kind kan de keuze dan vallen op een ander instrument dat beschikbaar is via het BJJ/AMK en/of de Raad voor de Kinderbescherming.

De voor- en nadelen zullen in het belang van het kind bij de keuze voor het beste instrument zorgvuldig moeten worden afgewogen.

De procesevaluatie geeft nog onvoldoende antwoord op de vraag van de leden van de fracties van PvdA, CDA en SP hoe het kan dat niet in alle gevallen een plan van aanpak voor hulpverlening aan kinderen tot stand komt als sprake is van huiselijk geweld. De Staatssecretaris van VWS doet hier momenteel nader onderzoek naar. De uitkomsten van dit onderzoek alsmede van het lopende onderzoek van de Gezondheidsraad naar het zorg- en hulpverleningsaanbod voor kinderen zal meegenomen worden in het Actieplan Aanpak Kindermishandeling dat na de zomer gereed is.

De Staatssecretaris van VWS is van mening dat geen enkel kind in een gezin waar huiselijk geweld bekend is, over het hoofd mag worden gezien; er moet worden nagegaan of hulp en/of beschermende maatregelen noodzakelijk zijn. Zodra kinderen betrokken zijn moet het SHG dit melden bij Bureau Jeugdzorg/AMK. Dit wil de Staatssecretaris van VWS wettelijk verankeren in het Wetsvoorstel meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling, zodat daarmee gegarandeerd is dat kinderen bekend zijn bij het AMK/Bureau Jeugdzorg.

D66 verzoekt mij te reageren op signalen van een mogelijk verband tussen het feit dat de politie als eerste ter plaatse is bij een huisverbod en de constatering dat hulpverlening aan kinderen een aandachtspunt is. Van een dergelijk verband is mij – ook uit de procesevaluatie – niets gebleken. In de praktijk blijkt juist dat de politie veel oog heeft voor de aanwezigheid van kinderen en dat de hulpofficier van justitie dit als zwaarwegende factor meeweegt in de beslissing een huisverbod op te leggen. Het onderzoek van de Staatssecretaris van VWS naar de

**Directoraat-Generaal
Preventie, Jeugd en
Sancties**
Directie Justitieel Jeugdbeleid

Datum
22 juni 2011

Ons kenmerk
5691698

achtergronden van het uitblijven van hulpverlening aan kinderen kan hier een antwoord op geven.

**Directoraat-Generaal
Preventie, Jeugd en
Sancties**
Directie Justitieel Jeugdbeleid

Ten aanzien van de vragen van het CDA met betrekking tot het niet meewerken van ouders aan hulpverlening voor hun kinderen, verwijs ik korthedshalve naar de beantwoording van de vragen van het lid Kooiman (SP) hierover⁶.

Datum
22 juni 2011

Ons kenmerk
5691698

Rechtsbescherming uithuisgeplaatste

De leden van de PvdA-fractie vragen waar de uithuisgeplaatsten verblijven tijdens het huisverbod en of de opvang goed is geregeld. Zowel uit mijn gesprekken met de betrokken organisaties, als uit de procesevaluatie blijkt dat de uithuisgeplaatste in de regel zelf opvang regelt bij familie, vrienden of kennissen. Indien nodig kan de uithuisgeplaatste in de meeste regio's gebruik maken van een opvangvoorziening. Dit is een verantwoordelijkheid van de gemeenten.

De PvdA vraagt of ik het wenselijk acht een verplichte rechterlijke toets in te voeren bij verlenging van het huisverbod in verband met de rechtsbescherming van uithuisgeplaatsten. Ik vind een verplichte rechterlijke toets niet gewenst. Voor de motivering hiervan verwijs ik naar mijn brief van 29 oktober 2010 aan de Eerste Kamer, welke in afschrift aan uw Kamer is toegezonden.⁷

Termijn van tien dagen

Diverse fracties vragen mij naar de bezwaren tegen een eerdere invoering van een verlenging van de termijn van het huisverbod dan na afloop van de effectevaluatie. De bezwaren om de wet op dit punt nu reeds aan te passen zijn erin gelegen dat de effectevaluatie mogelijk ook aanleiding geeft tot wetswijzigingen. Een eenmalige wetswijziging na afloop van de effectevaluatie is efficiënter; dit is ook helderder voor de bij de uitvoering van het huisverbod betrokken organisaties.

Uit de procesevaluatie blijkt echter dat de hulpverlening tijdens het huisverbod een grote tijdsdruk ervaart om binnen tien dagen hulpverlening voor het hele gezin in gang te zetten. Dit heb ik ook vernomen uit gesprekken met betrokken organisaties. In overleg met betrokken partijen zal ik nader onderzoeken of deze signalen aanleiding vormen om de wet op dit punt eerder dan na de effectevaluatie aan te passen.

Handhaving

Een aantal fracties vraagt welke knelpunten er worden ervaren in de ketensamenwerking tussen hulpverlening, politie en het OM bij overtredingen van het huisverbod.

Uit de procesevaluatie blijkt het volgende. De hulpverlening is vaak de eerste die de overtreding opmerkt. Het is de taak van de hulpverlening om de politie in te schakelen. De politie kan dan in overleg met het OM tot aanhouding overgaan. In deze keten treden knelpunten op: het komt voor dat de hulpverlening vanwege de vertrouwensband met de cliënt de overtreding niet wil melden, het komt voor dat de politie niet optreedt tegen een overtreding, en het komt ook voor dat het

⁶ Tweede Kamer, vergaderjaar 2010–2011, Aanhangsel

⁷ Eerste Kamer, vergaderjaar 2010-2011, 30 657, M.

Datum
22 juni 2011

Ons kenmerk
5691698

OM in de overtreding geen aanleiding tot vervolging ziet. Een verklaring ligt in de aard van de overtreding. In de context van huiselijk geweld en het huisverbod is ook een sms'je een overtreding van het contactverbod. Daar kan grote druk op de achterblijver van uitgaan. Vanuit het perspectief van het OM betreft het echter een relatief licht vergrijp. De lijn van het OM is om overtredingen van het huisverbod voor te geleiden, maar niet alle overtredingen blijken voorgeleidwaardig. Zo zijn er bijvoorbeeld gevallen bekend waarin het slachtoffer zelf contact opneemt met de uithuisgeplaatste en een reactie probeert uit te lokken. Ook zijn er soms noodzakelijke contacten in het kader van een gezamenlijk bedrijf. Op dit soort situaties ziet het richtinggevend kader van het OM toe dat op korte termijn wordt vastgesteld en naar verwachting voor de zomer in gebruik zal worden genomen. De handhaving van het huisverbod zal ik bovendien als aandachtspunt meenemen in mijn brief aan gemeenten.

Tot slot

De VVD-fractie wijst erop dat een meer systematische en gestructureerde samenloop tussen het bestuursrechtelijke en het strafrechtelijke traject tot een beter effect en een betere bescherming van het (potentiële) slachtoffer kan leiden.

Het huisverbod is een bestuurlijke maatregel, maar dit laat onverlet dat wanneer bij huiselijk geweld strafrechtelijk optreden mogelijk is, strafrechtelijk zal worden opgetreden. Het bestuursrechtelijk huisverbod en het strafrechtelijk traject zijn gescheiden trajecten met elk zijn wettelijke bepalingen en bevoegdheden. Het is van belang dat die twee trajecten elkaar niet tegenwerken, maar juist waar mogelijk elkaar versterken. Uit de procesevaluatie zijn mij geen knelpunten hierin bekend geworden. Integendeel, het huisverbod wordt als een waardevol instrument ervaren, zowel in plaats van als naast strafrechtelijke middelen.

De leden van de CDA- en D66-fracties wijzen op de passage in mijn brief van 14 februari 2011 waarin staat dat knelpunten die niet in de onderzoeken zijn meegenomen zo veel mogelijk meegenomen zullen worden in de effectevaluatie van de Wth. De leden van de VVD-fractie vragen om nadere informatie over die knelpunten.

De punten waar ik in mijn brief van 14 februari op doelde, hebben betrekking op het gebruik van de formulering in de wet 'meer dan incidenteel verblijf' en het inzetten van het huisverbod bij ex-partners. Deze aandachtspunten worden meegenomen in de effectevaluatie. Hierbij past de kanttekening dat het niet om knelpunten gaat die een goede uitvoering van het huisverbod belemmeren.

De leden van de CDA-fractie vragen op welke wijze in het kader van de maatregelen inzake signalering en aanpak van huiselijk geweld ook andere signalen van (mogelijk) mishandeling, zoals dierenmishandeling, agressie in het verkeer en dergelijke worden meegenomen.

Hierbij merk ik op dat dergelijke signalen worden meegenomen bij de oplegging van het huisverbod, enerzijds via de signalen uit het RiHG, anderzijds door het opvragen van de antecedenten.

De leden van de SP-fractie vragen mij of ik bekend ben met het experiment in Eindhoven met vrijwillig hulpaanbod van de reclassering aan niet-veroordeelden. De SP vraagt mij tevens of ik bereid ben ook in andere regio's de reclassering de ruimte te geven dit in te voeren.

Dit experiment is mij bekend. Gelet op de verantwoordelijkheidsverdeling tussen Rijk en gemeenten is het echter aan de gemeente om te beslissen over inzet van de reclassering of een andere organisatie bij vrijwillig hulpaanbod.

**Directoraat-Generaal
Preventie, Jeugd en
Sancties**
Directie Justitieel Jeugdbeleid

Datum
22 juni 2011

Ons kenmerk
5691698

De Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie,

F. Teeven